

mondta, hogy elviszi az autót a szerelőhöz, firfuválásra, így mondta, azt hiszem, és ma már nem jön vissza, kérem!

Újságíró és Pénznélküli sápadtan néztek egymásra.

– Öregem, add ide a keresztretjvényt! – próbált szigorú hangon beszélni Újságíró.

– Minek az neked?

– Hogy lássam, a slájbokna vízszintesen, a firfuválás pedig függőlegesen van-e! – kurjantotta Újságíró, és Áram Cukihoz fordult. – Hozd a számlát, és ma ne lássalak többet!

Az eső odakint egykedvűen énekelte tovább a dalát.

Hász Magdolna fordítása

Milovan Sztefanovszki macedón költő és prózaíró 1952. augusztus 26-án született Reszenben. Az egyetem elvégzése után újságíróként dolgozott, volt macedón nyelvi lektor Romániában és Törökországban, egy időben a Macedón Írószövetség elnöke, majd könyvtárigazgató. Irodalmi munkásságát több kitüntetéssel ismerték el. Itt közölt elbeszélése a 2000-ben megjelent *Pincelépcső* című kötetből való.

Tomaž Šalamun

A batyus gyermek

A sóderben, a kenyér végtelen kakasai alatt, lakott egy batyus fiúcska. A batyu igen kedvelte őt. Vasárnaponként kiment. És amikor eljutott a tigrisszőrű hídig, a cinegék már aludtak. Vajon lakik itt valaki? kérdezte. Vajon lakik itt valaki? még egyszer megkérdezte. De választ nem kapott. Megitta a morzsáit és a tejet s elgondolkozott. Talán a nap az ördög fia. Talán az állatok szeretik a tésztaát. Talán Spanyolországban a fákon teremnek a rabszolgák és a sáskák, akik szívesen versenyeznek tevéken. Vannak emberek, akik házikó nélkül halnak meg. És egymaga megnyálazta a tigrisszőröket és továbbment. Aztán egy oszlophoz érkezett, ahová a tyúkok voltak bezárva. Ó, legyecském, mondta, hogy vagytok, mert összetévesztette őket. És az egyik kabátocskán meglilultak a legyecskék és a tyúkok. A portás adta neki ajándékba. És a fiúcska ezután már nem aludt a katlanon, hanem ezen a puha ajándékon.

Kenguru

*Furcsán merülsz el kenguru
és ha szalmaszálat nyújtok feléd
csak nedvesen nézel rám*

*sobasem gondolkoztál el azon
miért nem jutnak a felszínre a tebenek
banem mindig mint valami kisborjúk
születnek a világra kenguru*

*marba jól úsztál
ez tény
de születésedtől fogva
valami mindig beárnyékolt
gorgonzolát nem ettél
párnácskáidon hajszálak voltak
és néhány földimogyoró
volt abban ahogyan elfordultál
egyáltalán van-e tudomásod arról
hogy Caravaggio pszichopata volt
hogy könnyekre fakadt ha retkeket látott
de merre van a Krimre vezető út kenguru*

*cipőket csórtál nekünk
elfordítottad a beccaccint
szeleteket akartál csinálni az időből
de az idő az mindig idő
csak hogy árnyékban van
a megfelelő órában ragad össze kenguru*

*próbáljuk közösen kimondani: Victor Hugó
Victor Hugó
na na látod hogy megy ez
vajon ezt is ki tudnánk mondani: Esplanade*

*úgy van ahogy gondoltam
tífuszos éppen nem vagy
de ez semmivel se jobb
furcsán merülsz el kenguru
ha egy traktort dobnék feléd
fogadok hogy azt is meghámoznád és megennéd
de a traktor nem azért van kenguru
a traktor azért van
hogy megpróbálj kijönni a vízből
az almát szokták meghámozni és megenni*

*vagy talán hívjam a rokonságodat kenguru
vajon egy fél év özvegye szeretnél lenni
vagy a stílusban van a batalom kenguru
vagy énekeljek neked valamit
vagy elénekeljem neked
quand un pompier
rencontre un autre pompier*

*semmit se énekelek neked kenguru
mert ily éneket majd ellenségeid
fognak énekelgetni
mert hát ilyen az ellenség
bogy ilyen énekeket énekel*

Lukács Zsolt fordításai

Tomaž Šalamun 1941-ben született Zágrábban. Fiatalkori éveit a tengeremelléki Koperben töltötte. 1965-ben, Ljubljánában diplomázott művészettörténelemből, szabad művész. Az OHO multimédiális neoavantgárd csoportosulással a konceptuális és a konkrét költészet kifejlesztésével foglalkozott, az USA-ban pedig megismerkedett a beat-költészettel és a lingvisztikus iskolával és általa ötvözte a dadaizmust, szürrealizmust és a pop-artot.

A Dél-Amerikában élő indiánok ősi civilizációjával való megismerkedése után lobbanékony (eruptív) költészete egy mélyebb reflexióban, lelkiességben és érzésben nyugodott meg. Versei az elveszettség és az áldozat fájalmával vannak átjárva, a küzdelmes hűséggel, saját nyilvános másával dialogizálnak; a fiatalabb költőket szólítja meg.

Formailag tekintve verseit a hagyományos verssorok és versszakok feloldásával átváltottak a szabad versformába – melyek vagy hosszabb, felsorolásszerű láncsorokból állnak vagy rövidebb költői gondolatok –, majd pedig időközönként a klasszikus tercintát, a négy verssorosokat és a szonetteket utánozta.

Napjaink világköltészetének 10 legbefolyásosabb költői között tartják számon a nevét. Legújabb versesköteteinek a nyelvezetét a legtisztább absztrakcióig radikalizálta, ahová legkönnyebben csak a beavatottak képesek követni, a hagyományos költészet kedvelőit pedig elképeszti a már asszociáció útján is alig egybeilleszthető szavak összekapcsolásával

A frissessége és a mind ez ideig 35 megjelent verseskötetének a költészethez való kompromisszummentes ragaszkodásával – az utolsó négy ezek közül a *Táblák* (Table, 2001), *Onnét* (Od tam, 2003), *Arkhilokosszal a Kikládokon* (Z Arhilokom po Kikladih, 2004) és *Napfogat* (Sončni voz) – nagy hatással volt a fiatalabb szlovén és a világ más költőire is, ugyanakkor verseinek számos idegen nyelvű fordítása is nagy visszhangot fejt ki. Magyarul 1993-ban *Póker* címmel jelent meg tőle versválogatás.